

УДК 911.3

Шаповал Б.О.

*ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ КОМПЛЕКС ЧЕХІЇ НА СУЧАСНОМУ
ЕТАПІ*

В статті розкрито основні передумови розвитку та сучасний стан туристсько-рекреаційного комплексу Чехії.

The main factors of the development and recreational-touristic conditions of Czech Republic nowadays were observed.

Постановка проблеми. Історично знаходячись на перетині численних торгово-економічних шляхів всередині "європейського будинку", володіючи високим ступенем територіальної контактності (більше половини європейських держав є сусідами першого та другого порядку)

Чеська Республіка має великі можливості для переносу на свій ґрунт передових досягнень науки і техніки, культури і виробництва, прогресивних форм організації праці, методів підготовки кваліфікованих кадрів. Вигідність географічного положення посилюється розташуванням Чехії на перетині інтенсивних міжнародних торговельних потоків, що мають меридіональне та широтне спрямування, а також безпосередня участь у ЄС, що сприяє її політичній та економічній інтеграції у світове співтовариство. А взаємопроникнення культур різних народів створило неповторний колорит чеської матеріальної та духовної культур. Проблемною ділянкою, яка досліджується у даній статті, є виявлення впливу вищезазначених факторів на розвиток туристичного господарства Чехії.

Аналіз останніх публікацій. В даній статті використано теоретичні розробки Любіцевої О.О., Бейдика О.О., Малиновської О.Ю., Квартального В.А., Мироненка Н.С. та ін. Окремі матеріали про туристсько-рекреаційний комплекс Чехії було почерпнуто у Безуглого В. В. , Генша К. Лушникова О.Е., Стафійчука В.І. та ін. Стаття написана на основі сучасних статистичних даних ВТО та відповідних закладів Чехії.

Мета статті. Дослідити сучасний стан туристичного господарства Чехії у взаємозв'язку з основними природними, історико-культурними та геополітичними чинниками впливу на нього.

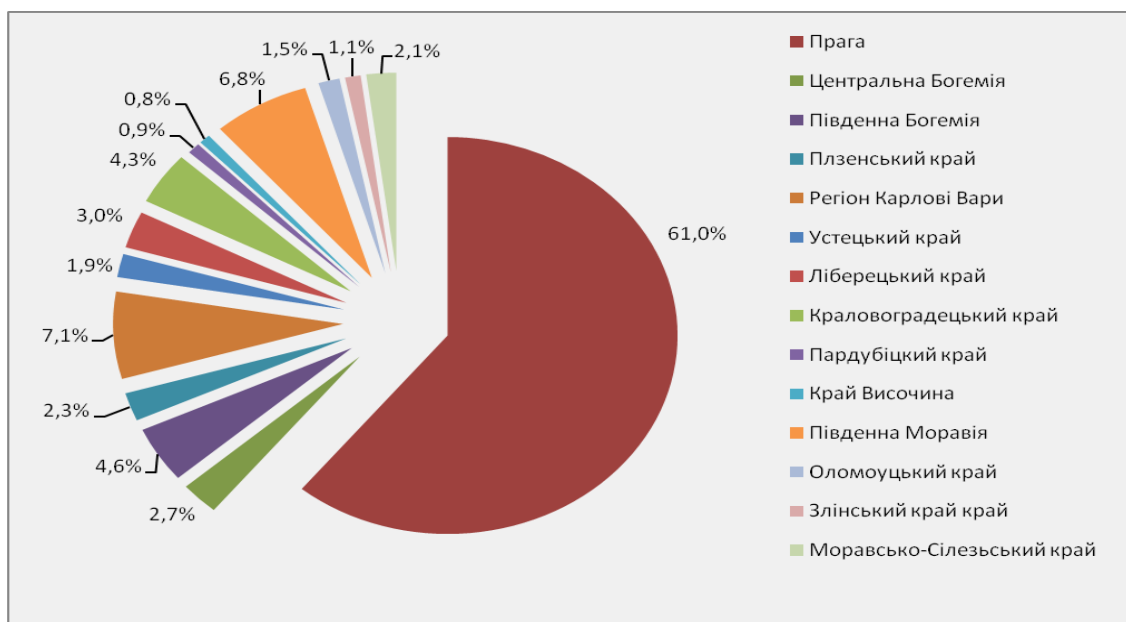

Рис 1. Розподіл іноземних туристів по районах Чехії [на основі 7]

Виклад основного матеріалу. Щороку Чехію відвідують до 10 млн. туристів, завдяки яким країна одержує понад 3,5 млрд. дол. прибутків. Туризм як вид діяльності поширений на всій території Чехії. Однак головними дестинаціями є Високі та Низькі Татри, Судети, численні курорти та провідні туристичні центри [див. рис. 1].

Таблиця 1. Спеціалізація окремих курортів Чехії [на основі 4].

Показання	серцево-судинна система	опорно-руховий апарат	органи травлення	обмін речовин	сечостатева система	гінекологія	урологія	нейрологія (в т. ч. після інсульту)	органи дихання	нейрологія	захворювання очей	онкологічні захворювання	захворювання шкіри, опіки
Курорт													
Блудов		•		•	•				•				
Веліховкі		•											
Велке-Лосіни		•								•			
Годонін		•											
Єсенік	•	•		•		•			•	•			•
Карлова-Студанка	•								•			•	
Карлові-Вари		•	•	•		•						•	
Клімковіце	•	•				•				•			
Костелец-у-Зліна		•											•
Лазне-Белоград		•											
Лазне-Богданеч		•											
Лазне-Дарков		•											
Лазне-Кінжварт									•				•
Лазне-Лібверда	•	•								•			
Ліпова-Лазне				•									•
Лугачовіце		•	•	•					•				
Маріанське-Лазне		•		•	•	•	•		•				
Мшене-Лазне		•								•			
Острожка Нова Вес		•											•
Подебради	•	•	•	•	•								
Слатініце		•											
Тепліце	•	•						•		•			
Тепліце-над-Бечвой	•												
Тршебонь		•											
Франтішкові-Лазне	•	•				•							
Янске-Лазне		•							•	•			•
Яхімов		•		•						•			

На території країни розташовані визначні пам'ятки природи: Моравський Карст (поблизу Брно), де знаходяться каньйони, гроти, провали, підземні озера, річки та понад 400 печер; Богемське море — система ставків, створених ще у XVI ст. Західна Богемія відома своїми вулканами, найзначнішим з яких є кратер згаслого вулкану Коморні-Хурка. Тут, у районі Франтішкові-Лазне, в болотистих місцях, знаходиться безліч грязьових вулканів, які викидають мінералізовану воду. Найбільші у Центральній Європі природні ворота Правчиська (довжиною 26 м, висотою 21м) утворилися внаслідок природного вивітрювання: вони розміщені у масиві, що зветься «Чеською Швейцарією». Мандрівникам між Пльзенем і Хебом з гордістю показують гранітний обеліск із написом "Центр Європи".

Оздоровчий відпочинок в Чехії можливий в будь-яку пору року. У країні існує близько сорока сертифікованих курортів. Кожен курорт має свою специфіку. Численні високоякісні санаторії знаходяться одразу поблизу джерел, насичених корисними хімічними сполуками та мікроелементами.

Курорти сучасної Чехії щороку з метою оздоровлення відвідує близько 2 млн. чол. більше як із 70 країн світу.

Поєднання природного та лікувального факторів та унікальних лікувальних властивостей мінеральних вод дозволяє отримати стійкі результати у покращенні стану здоров'я пацієнтів, що приїжджають сюди з певною періодичністю, рекомендованою спеціалістами. Водночас, в країні існують і використовуються усі умови для організації гірськолижних курортів. Основний курортний район знаходиться в масиві Крконоше.

Відома також культурно-історична спадщина давніх міст, зокрема Праги. Загалом у Чехії нараховується 2500 стародавніх замків і містечок. Немає, здається такого архітектурного стилю, що не був би представлений у Чехії – романський, готичний, ренесанс, чеське бароко. Слов'янська культура та приязність дозволяють відчувати себе своїм у цій країні.

Цікавим для туристів є розміщення в стародавніх замках і палацах, реконструйованих і привабливих, з добре оснащеними номерами: Штиржин, Светлов-Бойковіце тощо. Розвинутим є ринок послуг розміщення, готельна інфраструктура. Безперечна перемога "оксамитової революції" і успішні економічні перетворення, що відбулися за нею, викликали у закордонних туристів великий інтерес до оновленої Чехії. Обсяги в'їзного туризму в порівнянні з радянськими часами зросли вдвічі. Такий поворот подій викликав гостру необхідність приватизації готельного сектора, будівництва нових і корінної модернізації старих готелів. Більшість готелів були швидко й ефективно приватизовані.

Важливою особливістю сучасного етапу розвитку міжнародного туризму і зміни його організаційних форм є проникнення в туристичний бізнес транспортних, торгових, банківських, промислових, страхових компаній. Транспортні компанії надають як окремі види послуг, так і самостійні розроблені тури на основі готельної бази. Такі фірми

організують обслуговування на основі ділових відносин з готельними і іншими підприємствами на звичайних умовах туроператора. Торгові фірми стали активно займатися реалізацією туристичних послуг приблизно з початку 70-х років. Це відноситься, в основному, до великих роздрібних концернів і до торгово-посилочних фірм.

Висновок. Можна виділити три основні аспекти, що визначають місце Чехії як туристично-рекреаційного центру Європи:

- На сьогоднішній день Чехія являє собою розвинуту в економічному і важливу в політичному плані європейську країну. Неefективність і недостатність туристичної інфраструктури яка відчувалася на початку 90-х рр. XX ст. і була зумовлена значною мірою важким спадком “соціалістичного будівництва” на сучасному етапі є вже практично подоланою. Тож, можна сказати, що для розвитку туризму в Чехії існують визначні можливості;
- Чехія досить багата природними рекреаційними ресурсами. Це насамперед бальнеологічні ресурси, гірські масиви та природоохоронні об'єкти;
- На території Чехії розташована велика кількість історико-культурних пам'яток. Найбільш відвідувані і популярні пам'ятки зосереджені в місті Прага. Цим фактом значною мірою пояснюється і специфіка переважного розміщення туристичної інфраструктури (готелі, туристичні агенції) насамперед в столиці Чехії.

1. Безуглий В. В. Економічні і соціальна географія зарубіжних країн: Навч. посіб. / В.В.Безуглий – К.: ВЦ «Академія», 2007. С.– 704. 2. Генш К. Курорты мира / Коснстантин Генш. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2007. – с. 270-274 3. Лушников.О.Е.Чехия. М.: "Думка", 1995.С.-114-115. 4. Стафійчук В.І. Рекреалогія. Навч посібник / В.І.Стафійчук.– К.: Альтерпрес, 2008..5.Страны и народы. Науч.-попул. Геогр.-этногр. изд. В 20-ти т. Зарубежная Европа. Восточная Европа / Редкол. В.П. Максаковский (отв. ред.), Ю.В. Иванова и др. – М.: Мысль, 1980. – 349 с., ил., карт. 6.Энциклопедия стран мира / За редакцией гл. академика РАН Симония Н.А.- М.,2004. – С.326-328.7.Czech.Cities and cultural Heritage.-Prague.2009. 9.Factbook.2009.8. UNCTAD HANDBOOK OF STATISTICS. 2008. – New York and Geneva, 2009, 455 с.8